

Metody a techniky sociologického výzkumu - úkoly

Sociologický výzkum v umění a kultuře

Úkol č. 1

Zadání:

Na následujících 8 stránkách je uvedeno 8 chybně formulovaných otázek – u první máte příklad odpovědi.

Z ostatních sedmi si vyberte 3 a uveďte:

- a) proč je otázka chybně formulovaná (nápovědou je vám „název chyby“ v záhlaví, ale prosím o jeho vysvětlení na konkrétní otázce
- b) navrhněte správnou formulaci

Chybně formulované otázky

I. **Dvojitá „dvouhlavňová“ otázka** (double-barrel question)

Jste šťasten ve svém manželství a práci?

- a) otázka vyžadující jednu odpověď na dvě zcela samostatné věci, na které je navíc možná zcela protichůdná odpověď
- b) otázku je nutné rozdělit na dvě samostatné otázky:
  - jste šťasten v práci?
  - jste šťasten ve svém manželství?

Pozn. Ve kvalitativním sociologickém šetření je otázka na „štěstí“ problematická – co je to totiž štěstí?? Aby byl dotazník validní, museli by všichni respondenti pojmu štěstí rozumět přibližně stejně!

Chybně formulované otázky

---

2. Chybná nabídka odpovědí

Vaše vlasy jsou žluté, purpurové, zelené nebo modré?

Chybně formulované otázky

---

3. Zjišťuje všechno najednou

Vyjmenujte prosím všechny místa, kde jste v posledních pěti letech pracoval, zastávané profese a funkce, váš plat a proč jste odešel/a.

Chybně formulované otázky

---

4. **Mlhavá otázka**

Chodíte často tančit?

Chybně formulované otázky

---

5. Všeobjímající otázka

Co si myslíte o Středním Východě?

Chybně formulované otázky

---

6. **Otázka v žargónu (hantýrce)**

Zdá se vám, že váš manžel má sebe-aktualizovanou autonomní strukturu osobnosti?

Chybně formulované otázky

---

7. Zavádějící otázka

Proč jste šťastný jako zaměstnanec policie?

Chybně formulované otázky

---

8. Otázka o názoru někoho jiného

Myslíte si, že vaše rodiče potěšila výstavba nové školy?

Úkol č.2

Zadání:

Na následující stránce je uvedený postup operacionalizace teoretických pojmů (abyste se na ně mohli ptát v dotazníkovém šetření) a jeden vypracovaný příklad operacionalizace.

Na další stránce pak máte několik „teoretických pojmů“ z nichž si vyberte dva, a podle vzoru provedte jejich operacionalizaci.

Operacionalizace (postup)

- ▶ 4 etapy (Lazarsfeld) – postup operacionalizace
  - ▶ 1. Reprezentace představy (co si pod daným pojmem představujete)
  - ▶ 2. Specifikace pojmu (převeďte představu na co nejvíce konkrétních znaků – indikátorů)
  - ▶ 3. Výběr indikátoru(ů) (rozhodněte, které indikátory jsou pro váš výzkum nejvíce relevantní)
  - ▶ 4. Formalizace znaku (jak se na daný indikátor budete konkrétně ptát, jakou použijete stupnici apod.)

Operacionalizace (příklad)

- ▶ Příklad – teoretický pojem: „materiálně zajištěný člověk“ operacionalizovaný ve 4 etapách
  - ▶ 1. někdo, kdo neřeší výši svých běžných příjmů a výdajů; není zadlužený; může si v rámci normální spotřeby koupit „co chce“; může cestovat a vybrat si dobrý standart ubytování...
  - ▶ 2. vlastní byt nebo dům (bez hypotéky); má měsíční příjem 50.000+ na osobu; má naspořeno 500.000+; nikdo z jeho rodiny není nezaměstnaný;...
  - ▶ 3. výše úspor a vlastní bydlení
  - ▶ 4.1. Jaká byla průměrný výše vašich úspor (hotovost, cenné papíry, drahé kovy) v posledních 2 letech: méně jak 100.000; 101.000-500.000; 501.000 – 1.000.000; více jak 1.000.000 Kč
  - ▶ 4.2. Jste vlastníkem nemovitosti, které je zcela vaše, bez zatížení hypotékou nebo jiným dluhem a bez věcného břemene? ANO/NE

Operacionalizace

- ▶ Cvičení – vyberte si 2 pojmy a proveďte jejich operacionalizaci:
  - ▶ Student
  - ▶ Absolvent humanitního vzdělání
  - ▶ Poslech hudby
  - ▶ Čtenář
  - ▶ Návštěvník galerie
  - ▶ Umělecká tvořivost
  - ▶ Divadelní představení on-line